

Sorin Roșca Stănescu

Urmăritori și urmăriți.

Istoria unei familii de legionari

1. Sabin Roșca Stănescu: „Oare îmi vine și mie rândul ?“	6
2. Prefață 1. General brg. (r) Aurel I. Rogojan: Exerciții de imaginație prin umbrele destinului - note de lectură la „Urmăritori și urmăriti“	8
3. Prefață 2. Alex Mihai Stoenescu: Cartea ilustrează mecanismul „memoriei colective“	19
4. Prefață 3. Marius Oprea: “Nașul“ Securității	24
5. Prefață 4. Florian BICHIR: Cronică de familie sub lupa Serviciilor de Informații	29
6. Prolog	33
7. Precauții	36
8. Doctorul Vasile Dogariu – un pericol major pentru Siguranța Statului	39
9. Mircea Stănescu. Cum și de ce a fost asasinat Mircea Stănescu. Dacă a fost ...	92
10. Mihai Stănescu , din legionar notoriu a devenit spion. Al cui? 138	138
11. Securitatea a ratat racolarea mea. Urmărirea lui SRS 174	174
12. Periculos sau nepericulos ? 196	196
13. Dosarele lipsă 258	258
14. Postfață 1. Cozmin Gușă: Viața SRS-ului și a familiei sale: senzațional, pilduitor, terifiant! 262	262
15. Postfață 2. Eugen Șerbănescu: Traiectul funambulesc al investigatorului investigat 264	264
16. Postfață 3. Teșu Solomovici: O disecție morală făcută cu o luciditate și cu o răceală îngrozitoare 268	268
17. Postfață 4. H.D. Hartmann: Din Olimpul zeilor până în iadul Securității 269	269

1. Oare îmi vine și mie rândul ?

Eu sunt a patra generație. Am 14 ani. Imediat după vârsta de 16 ani, străbunicul meu, doctorul Vasile Dogariu, bunicul meu, Mircea Stănescu, fratele lui, Mihai Stănescu și tatăl meu, Sorin Roșca Stănescu au intrat în vizorul serviciilor secrete. Oare mi se va întâmpla și mie peste 2-3 ani?

Citind această carte și urmărind dezvoltările din ea mă trec toți fiorii. Ce se întâmplă? Toate neamurile noastre de sex masculin devin periculoase pentru siguranța națională a României? Ce mă așteaptă? Să mă neliniștesc sau nu?

Cine știe? Poate e ceva secret înscris în gena noastră. Dar dacă, la rândul meu, voi intra în colimator, aceasta va fi dovada că și eu sunt un luptător în felul meu. Sper că pentru o cauză dreaptă. Și va veni vremea când voi putea să fiu mândru de acest lucru. Și să duc dezvoltările mai departe către copiii și nepoții mei.

Sabin Roșca Stănescu - 01.01.2022 - București

2. Prefață 1 - General brg. (r)
Aurel I. Rogoian:

books

EXERCITII DE IMAGINAȚIE PRIN UMBRELE DESTINULUI

- Note de lectură la „Urmăritori și urmăriți“ -

Scrierile bazate pe dosare sau documente ale Securității din custodia C.N.S.A.S. pot cu ușurință deruta, iar speța lui Sorin Roșca Stănescu, cu recentul proiect editorial „Urmăritori și urmăriți“ are valoarea unui caz de studiu.

Atât din lectura volumului „S.R.S. Nașul presei românești“ (auto-ri Dan Andronic și Alice Barbu), cât și din continuarea „Urmăritori și urmăriți“ rezultă că fascinanta și, în același timp, dramatica biografie a familiei lui Sorin Roșca Stănescu, pe cale de consecință și a sa, este rezonabil suspectă de a fi fost supusă, cel puțin parțial, metodelor de legendare folosite de serviciile secrete.

Pe baza înșelătoarelor aparențe ale pieselor de istorie contrafactuală create de exercițiul previzionar-analitic al serviciilor secrete, Sorin Roșca Stănescu este pe punctul de a contesta înalt onorabilitatea, patriotismul și sacrificiul de sine al înaintașilor săi dintr-o familie românească stimată și respectată în epocă.

Citind și înțelegând lucrurile într-o altă cheie, antecedentele bunicului său, medicul Vasile Dogariu, personalitate de vază a elitei brașovene interbelice, nu sunt cele aparente și care îl determină pe Sorin Roșca Stănescu să-și ceară scuze pentru fapte nesăvârșite de

acesta împotriva comunității evreiești din Brașov.

Vasile Dogariu, licean fiind, ca participant la una din etapele distrugerii grupului statuar maghiar Millenium - Statuia lui Arpad de pe muntele Tâmpa, parte a unui ansamblu monumental amplasat în șase țări : Ungaria, România, Croația, Slovenia, Italia și Ucraina, a fost consonant unei operațiuni a Secției a II-a Informații a Marelui Stat Major, condusă atunci de colonelul Arghirescu, de unde și protecția primită în Regat și cariera de medic militar, începând cu admiterea la Facultatea de Medicină militară. Ulterior, logic pare ca Vasile Dogariu să fi activat/infiltrat sub strictă acoperire în mișcarea legionară, ca element înaintat al cercetării de informații a Armatei Române. Directorul general al Siguranței posibil să fi știut, dar pentru acoperire trebuia urmărit ca orice alt legionar periculos, ba chiar să i se pună în sarcină unele nefăcute, care ulterior nu se verificau.

În prima etapă, grupul statuar Millenium a fost dinamitat, la 27 septembrie 1913, de către Ilie Cătărău și Timotei Chirilov. Cătărău era la momentul respectiv încadrat, cu aprobarea generalului Averescu, în Secția a II-a Informații, ca agent salariat de contraspionaj, cu acoperire de corespondent al ziarului "Epoca" la Belgrad. După dinamitarea simbolului mileniului de aur unguuresc, Cătărău și Chirilov au fost scoși clandestin din România din dispoziția primului ministru Ionel Brătianu, operațiunea fiind facilitată de ofițerul de marină Eugen Botez (scriitorul Jean Bart) și de comandorul Nicolae Ionescu-Johnson, comandantul vaporului "Dacia".

După 1944, între timp acesta făcând la propriu înconjurul lumii, Cătărău a revenit în țară, fiind protejat de Petru Groza, cu știința supervisorului structurilor secrete, Emil Bodnăraș.

Într-o a doua etapă, un grup de tineri brașoveni a încercat să distrugă soclul statuii, dar nu a reușit decât nesemnificativ, soclul fiind înlăturat în anul 1916 de către geniștii Armatei a II-a, la intrarea României în război.

Aparențele înșelătoare îi pun uneori pe piste greșite și pe istoricii mai puțin avizați asupra capcanelor ascunse de documentele, secrete sau nu, ale căror context și istoric al elaborării lor nu sunt intim cunoscute. În acest sens, exemplele sunt numeroase, iar în zilele noastre asistăm la o campanie intensivă de promovare și legitimare, de către revizionistii istoriei, a aparențelor drept realități.

Astfel, în istoria scrisă după aparențe, Emil Bodnăraș este ștampilat „agent sovietic“. Realitatea corect descifrată în retrospectiv-

va evenimentelor arată că el a interpretat rolul în care S.S.I. -ul l-a distribuit pentru infiltrarea în Școala Cominternului de la Moscova, unde a stabilit trainice legături profitabile politic, peste trei decenii, cu Ciu Enlai și Kang Scheng. Legături folositoare relațiilor României cu China, dar și stabilirii contactelor dintre S.U.A. , respectiv Marea Britanie cu China.

S.S.I. -ul a creat din vreme “capete de pod” cu Moscova, Londra și Washington. Pentru legătura cu britanicii a fost desemnat, personal de către Ion Antonescu, Traian Borcescu, șeful contraspionajului S.S.I., iar americanii comunicau cu Eugen Cristescu prin intermediul fratelui său, Gheorghe Cristescu.

De asemenea, în istoria scrisă după aparențe, Gheorghe Gheorghiu-Dej a fost și el ștampilat „agent sovietic”. Reconstituirea obiectivă a contextului epocii sale, pe baza izvoarelor diplomatice occidentale, preponderent americane, nemaivorbind de cele românești neluate în seamă, ne arată cu totul altceva.

Gheorghe Gheorghiu-Dej, mereu jovial, aparent bolovănos, și franc, dar pe care Stalin nu l-a „citat”, supranumit la Moscova „Vulpea din Carpați” (Viorel Cacoveanu, „Satanizarea României”, Editura Exploziv, Craiova, f. a. pag.111), a fost unul dintre liderii comuniști pe al cărui naționalism la Washington se conta, în perspectiva slăbirii hegemoniei U.R.S.S. asupra statelor din estul Europei. Urmarea a fost deschiderea către S.U.A. și aprecierea președintelui J.F. Kennedy că România este un exemplu de disidență politică și economică. În anul 1962 ambasadorul William A. Crawford, împreună cu soția sa Barbara, au fondat „The American International School of Bucharest”; o premieră absolută în estul Europei. Consecințele acestei deschideri au adus României suportul economic și politic pentru celebra „Declarație de independență” din aprilie 1964. Putea fi această magistrală manevră politică opera unui agent sovietic sau, dimpotrivă, a unui bun român, care, este adevărat, a luptat pentru putere, amenințat fiind și el de crima politică, dar odată asigurat la conducere, s-a dedicat reconstrucției țării și a început luând, imediat după plecarea trupelor sovietice, decizia că România trebuie să fie o țară fără deținuți politici.

Am recurs la această paranteză inspirat fiind de prestația specială a unui ambasador al Regatului Marii Britanii și al Irlandei de Nord la București, în emisiunea TV „Pașaport diplomatic”, unde încerca să scoată în evidență virtuțile diplomației românești din anii 1965-

1989, iar moderatoarea îl întrerupea frecvent intempestiv și nepoliticos pentru a-i itera Excelenței Sale că Nicolae Ceaușescu a fost un dictator.

Istoria ne obligă să gândim calmi și raționali și să observăm cum dictaturile s-au prăbușit pentru a face lor democrațiilor, în timp ce și democrațiile au decăzut în dictaturi. O lume cu un singur centru de putere este mai democratică decât o lume cu mai multe centre de putere care se pot controla și echilibra reciproc ? Nu prin amenințări și aberante curse ale înarmărilor și desfășurări de forțe, ci prin mijloacele dreptului internațional. Pot exista societăți cu adevărat democratice într-o lume globalizată, în care dreptul internațional a fost substituit cu voința și exercițiul de forță al celui mai puternic, iar pacea omenirii este amenințată de competiția pentru supremația mondială ?

Dar, să nu divagăm mai mult decât este necesar, pentru a avea imaginea contextului de referință pentru demersul lui Sorin Roșca Stănescu în retrospectiva unei cronici de familie puternic marcate de interferențele cu puterea politică și cu instrumentele ei secrete. Planurile cronicii de familie sunt circumscrise:

- trecutului legionar al bunicului și al unchiului Mihai;
- posibilei apartenențe a unchiului Mihai la o structură ultra-secretă a S.S.I. -ului, preluată de Securitate;
- împrejurărilor neelucidate ale morții tatălui său, Mircea Stănescu, reputat avocat și apărător al unor membri ai rezistenței anticomuniste, așa-numiții „dușmani de clasă ai poporului și puterii populare“. Mircea Stănescu, licean fiind, a fost acuzat de activități legionare, judecat și achitat de Tribunalul Militar din Craiova;
- pozițiilor contrariante ale lui Sorin Roșca Stănescu față de regimul politic și Partidul Comunist Român, al cărui membru a fost, iar ca jurnalist avea statut de activist special, aflat în nomenclatura Secției Propagandă, Sectorul Presă al C.C. al P.C.R. pentru perioada de activitate în presa centrală și la Comitetul municipal București al P.C.R. pentru perioada de activitate la „Informația Bucureștilor“;
- colaborării lui Sorin Roșca Stănescu cu Securitatea, ca persoană de sprijin a Sectorului Informativ al Unității Speciale de Luptă Antiteroristă, cu aprobare, respectiv sarcină de partid ;
- urmării informative a lui Sorin Roșca Stănescu cu aprobare de la partid, dosarul fiind finalizat în secret, fără vreo consecință punitivă, nici măcar atenționat ori avertizat;

- unor supoziii și opinii personale - ce nu le putem cauționa - privind existența și păstrarea secretă a unor dosare de urmărire a sa, atât înainte cât și după anul 1989.

Sorin Roșca Stănescu percepe trecutul legionar al ascendenților săi nu pe baza unor fapte cuantificabile juridic ori moral, ci prin prisma anatimizării mișcării legionare și tratării ei în bloc ca xenofobă, antisemită, violentă, naționalist-extremistă fascistă ș.a.m.d.

Fenomenul legionar este deosebit de complex și, din păcate, destul de superficial cunoscut. Evaluările istorice obiective lipsesc, fiindcă rațiunile politice și de altă natură au prevalat asupra adevărului istoric.

Cvasitotalitatea istoricilor reduc cauzele apariției mișcării la antisemitismul universitar/intelectual, ori acestea erau mult mai adânci, avându-și sorginea în instabilitatea guvernărilor și apariția unei clase de mijloc fără loc și viitor în societate. Totodată, a crescut numărul de muncitori, dar integrarea socială a acestora a fost precară. În masa proletară, ponderea celor slab specializați și prost plătiți era foarte mare.

O cercetare istorică riguroasă, eliberată de constrângerile corectitudinii politice, asupra contextului apariției mișcării, inițial ca Liga Apărării Național Creștine, apoi Liga Arhanghelului Mihail, Garda de Fier, Partidul „Totul pentru Țară“ ar putea descifra și unii dintre factorii externi care, imediat după făurirea României Mari, au găsit de cuviință să arunce aici și sămânța extremismului de dreapta, pentru că cel de stânga, instigat de Lenin, voia distrugerea unității statale teritoriale a românilor, abia încheigate și statuate de tratatele de pace de la Paris/Trianon.

Entitățile externe au fost foarte prezente și în seria asasinatelor politice, a exceselor provocate aparent sub paternitatea mișcării.

Ar putea recunoaște N.K.V.D. ori M.I. 6, două exemple dintre altele, vreo legătură cu vreunul dintre excesele ori asasinatele de care aparențele ne conving că le-a săvârșit mișcarea ?

Intelectualii creatori ai doctrinei naționalismului românesc, care au aderat la mișcare, ori au simpatizat-o și sunt stigmatizați ca ideologi ai mișcării legionare, s-au dezis categoric de manifestările extreme și nu au fost de acord cu acțiunile violente și cu xenofobia. Rebeliunea legionară, parțial provocată pentru a scoate legiunea de la guvernare, s-a bazat pe Corpul Muncitoresc Legionar, infiltrat la vârf de N.K.V.D. și pe grupe de șoc alcătuite din mercenari care aveau difi-

cultăți de exprimare în limba română. Astfel, în loc de lozinca „Horia Sima, Fuhrer, Duce“ scandau „Horia Sima fură și duce“, iar „Jos masonii“ era stâlcită „Jos nasolii“ (Viorel Cacoveanu, *op.cit.* pag.156).

Mișcarea legionară a fost forța de opoziție cea mai de temut, atât pentru Carol al II-lea, Regele Mihai și Ion Antonescu, cât și pentru comuniști, chiar dacă imediat după 1944 Ana Pauker a deschis larg porțile Partidului Comunist pentru Corpul Muncitoresc Legionar („Comarade nu fi trist, Legiunea merge înainte prin Partidul Comunist“!)

Un personaj central al primilor ani ai comunismului în zona cultelor era preotul Constantin Burducea. Fost legionar, acesta a îmbrățișat noua ideologie foarte rapid, punându-se la dispoziția noii puteri, ajungând Ministru al Cultelor. În epocă, pe seama acestuia circulau versuri satirice : „Ce mai faci?“ „Ce să fac, ca Burducea, / Și cu steaua, și cu crucea“ sau „Când cu steaua, când cu crucea“. Apoi, cu trimitere la trecutul său legionar: „Popa-i mare hoț, licheaua, / Nu-i cu crucea, e cu steaua“ (Dudu Velicu, „Biserica Ortodoxă în perioada sovietizării României. Însemnări zilnice I. 1945-1947“ (București, Arhivele Naționale ale României, 2004, p. 16.)

Burducea, care la rebeliune era în fruntea unei mulțimi cu crucea, nu se putea să fie numit ministru fără a i se cunoaște trecutul.

În anii 1980, secretarul ideologic al C.C. al P.C.R., generalul Constantin Olteanu, de formație și istoric, a editat o culegere de documente politice din perioada interbelică, printre care și Platforma electorală a Partidului „Totul pentru Țară“. Pusă în oglindă, de către cenzură, cu directivele unui congres al P.C.R., apăreau similitudini frapante. Asta îmi amintește mereu de simpatiile ideologice din tinerețe ale lui Constantin Mitea, capul limpede al discursurilor lui Nicolae Ceaușescu.

În rotativa istoriei, relativitatea adevărului este regula, iar eticheta secretului nu de puține ori a autentificat minciuna drept adevăr, motiv pentru care solicitanții dosarelor întocmite de S.T.A.S.I. sunt obligați în prealabil :

- să indice motivele pentru care consideră că au dosar. Unii solicitanți nu au avut dosar, dar motivele indicate au impus deschiderea unuia sau a mai multor dosare, care au fost procesate conform exigențelor securității R.F. Germania;

- să rectifice tot ceea ce consideră a fi eronat în dosar, ceea ce implica o reevaluare a dosarului și eventual noi consecințe, conform

exigențelor securității R.F. Germania.

Așadar, legea dosarelor S.T.A.S.I. pe care legiutorul român doar a invocat-o, fără însă a-i prelua din prevederile general valabile, avea ca scop și rectificarea ori adnotarea informațiilor sau concluziilor eronate, în timp ce legea C.N.S.A.S. cauționează *ab initio* adevărurile Securității. O fi bine?!

Solicitanții dosarelor proprii de la C.N.S.A.S. nu au astfel de condiționări și nici oportunițați, iar în cazul dosarelor solicitate pentru rude decedate sunt lipsiți de posibilitatea verificării gradului de adevăr, mai cu seamă acolo unde miza dosarelor a fost impunerea unui adevăr oficial politic (cazul dosarelor de securitate revizuite după moartea lui Gheorghiu-Dej și numeroase altele care nu au fost revizuite, fiindcă nu aveau o legătură directă cu mobilul strict politic și personal urmărit de Ceaușescu prin demascarea abuzurilor și ilegalităților Securității comise la ordinele lui Gheorghiu-Dej).

Acum, firească este întrebarea, în ce ipostază se află Sorin Roșca Stănescu, mai ales că susține că și-a descoperit noua biografie a familiei (N.N. Cea adevărată, cea legendată (?!), abia în pragul celui de al optulea deceniu al tumultuoasei sale vieți ?

Sorin Roșca Stănescu își pune o sumă de întrebări privind presupuse dosare ce ar fi fost întocmite și nu-i sunt puse la dispoziție. Din comunicatele oficiale ale Ministerului Apărării Naționale din primele luni ale anului 1990 și ulterior ale Serviciului Român de Informații rezulta că un număr semnificativ de dosare au fost distruse ori sustrase în timpul evenimentelor din decembrie 1989, când unele sedii au fost devastate, după cum au avut loc și „extracții” comandate ale unor dosare.

Cazul aparte al unchiului său Mihai Stănescu prezintă unele similitudini flagrante cu o serie de infiltrări ale agenților ori ofițerilor acoperiți ilegali realizate, atât de S.S.I., cât și de serviciile pentru exterior (de spionaj) ale Securității. Deci, fiind exclusă prezumția de poliție politică, dosarul nu face obiectul deconspirării de către C.N.S.A.S.

Observând motivele pentru care Sorin Roșca Stănescu susține că nu se putea să nu fie urmărit, de Securitate sau de către Serviciul Român de Informații, credem că îl vom dezamăgi.

Pe de o parte, faptele pe care le invocă nu erau și nu sunt nici în prezent cuantificate de lege în categoria amenințărilor la adresa securității naționale, ceea ce legalmente interzice urmărirea, iar, pe

de altă parte, pentru perioada anterioară anului 1990, membrilor de partid era interzis să li se întocmească dosare de arhivă privind colaborarea cu Securitatea, aceasta fiind considerată sarcină de partid. Cu alte cuvinte, pentru istorie, acea colaborare nu a existat. De asemenea, membrii Partidului Comunist Român nu puteau să fie urmăriți fără aprobare expresă de la un for de partid, așa cum de altfel rezultă din dosarul de urmărire informativă din perioada 1988-1989.

Surprinde la Sorin Roșca Stănescu ușurința supralicitării și imaginația dusă înspre fabulație, ori de câte ori crede ferm că nu se poate să nu fi fost urmărit. Refuzul colaborării cu Securitatea nu a constituit vreodată un motiv pentru ca cineva să fie urmărit. O astfel de situație nu era cuantificabilă juridic, deci nu se încadra în vreun criteriu care să permită deschiderea și înregistrarea dosarului, decât prin abuz și ilegalitate.

Relațiile cu familia regală din perioada postdecembristă nu constituiau temei legal pentru ca cineva să fie urmărit, afară de faptul dacă acele relații ar fi fost cuantificabile ca atentat la adresa ordinii constituționale, în sensul legii penale ori al legii securității naționale.

Invocatul dosar din anul 1990 (Sorin Roșca Stănescu, Stelian Tănase, Petre Mihai Băcanu, Doina Cornea, Ana Blandiana) instituțional nu poate exista, deoarece privește perioada extralegalității activității serviciilor de informații, când România nu avea Constituție, iar legile de organizare și funcționare ale serviciilor au fost adoptate începând cu anul 1992. Mai mult, Legea siguranței (securității) naționale este anterioară Constituției, legiuitorul necatadic-sind aducerea ei în actualitate nici după 31 de ani de la adoptare. În iunie 1990, după ce Ion Iliescu a comunicat națiunii că steagul legionar a fost arborat la Prefectura Poliției Capitalei, cineva a comis un denunț (probabil telefonic, chiar pe firul guvernamental S din sediul Parlamentului sau al Guvernului) care a stat la baza consemnului ca persoanelor respective (mai erau și altele) să nu li se permită ieșirea din țară. Eram de față când s-a transmis telexul respectiv și când o personalitate importantă a vremii a adus o mapă de pânză kaki cu buletine de identitate, ridicată chipurile de la reședința lui Marian Munteanu, aceasta fiind trimisă oficial la Parchetul General. Faptul a devenit notoriu, telexul și adresa oficială fiind publicate de Petre Mihai Băcanu.

Extralegalitatea activității serviciilor din acea perioadă era agravată și de incompetența șefilor structurilor provizorii, care erau